

YTTRANDE

Dnr: Ks 2015/0427

Regeringskansliet
Näringsdepartementet
103 33 Stockholm

Slutbetänkande av Konkurrenskraftsutredningen, SOU 2015:15 Attraktiv, innovativ och hållbar -strategi för en konkurrenskraftig jordbruks- och trädgårdsnäring.

SAMMANFATTNING

- Svenska kyrkan ställer sig kritisk till ändrade produktionsmedelsskatter, som kan medföra att Sveriges miljömål blir svårare att uppnå.
- Svenska kyrkan instämmer i stort i utredningens stöd för arrendeutredningens förslag och därmed också en full avtalsfrihet vid fastställandet av arrendeavgiften.
- Svenska kyrkan ser det som angeläget att Sverige verkar för ett mer ambitiöst djurskydd inom EU och vänder sig emot att minska på ambitionerna i det svenska djurskyddet.
- Svenska kyrkan är kritisk till att genom förenklingar skapa möjligheter till en ökad användning av växtskyddsmedel i det svenska jordbruket och trädgårdsnäringen.
- Svenska kyrkan välkomnar metoder som främjar den offentliga upphandlingen av de hållbara alternativen .

Trossamfundet Svenska kyrkan är del av en världsvid gemenskap av kyrkor. Vårt dagliga bröd benämns specifikt i den bön som förenar hela kristenheten och i Svenska kyrkans internationella utvecklingsarbete är jordbruksutveckling en viktig del. Svenska kyrkan är genom sina prästlönefastigheter en aktör inom jordbruksnäringen i Sverige. Enligt kyrkordningen ska Svenska kyrkans förvaltning genomsyras av att "naturvårdens och kulturmiljövårdens intressen beaktas i skäligen omfattning " och att tillgångarna förvaltas på ett etiskt försvarbart sätt i enlighet med kyrkans grundläggande värderingar. De innefattar synen på jorden som given av skapelsens Gud, en gåva att dela på ett hållbart sätt och ett lån av generationer som kommer efter oss.

JORDBRUKS- OCH TRÄDGÅRDSNÄRINGENS VIKTIGA ROLL FÖR LANDSBYGDsutveckling och MATSÄKERHET

Jordbruks- och trädgårdsnäringen är viktig för den regionalpolitiska utvecklingen och för en livskraftig landsbygd. Den bidrar till sysselsättning i stort sett alla delar av landet och genererar sysselsättning i glesbygd.

Det är viktigt med långsiktig hållbarhet i den svenska matproduktionen. Sverige behöver öka försörjningsgraden av livsmedel producerade inom landet. Det är sannolikt att ett förändrat klimat

kommer att medföra minskade skördar på andra breddgrader, vilket medför ett större tryck på produktion på marker inom Sveriges gränser. För att uppnå en ökad produktivitet måste systemen stimulera till aktivt brukande av marken. I dag ligger en hel del produktiv areal i träda.

PRODUKTIONSMEDELSSKATTER

Utredningen menar att nationella beslut om produktionsmedelsskatter hämmar konkurrenskraften och en översyn föreslås. Skatter på produktionsmedel, som syftar till att minska skadlig påverkan på miljön, bör vara effektiva och medverka till att skapa hållbara former av jordbruks- och trädgårdsnäring. Om åtgärder införs för att minska skatter på produktionsmedel som bidrar till klimatpåverkan, kemikaliespridning eller övergödning är risken stor att det negativt påverkar möjligheten att uppfylla några av Sveriges 16 miljömål t ex *Ingen övergödning*, *Begränsad klimatpåverkan*, och *Levande sjöar och vattendrag*. Svenska kyrkan anser att det är mer angeläget att bidra till att höja ambitionerna inom EU:s jordbrukspolitik än att sänka de nationella. Det ligger sannolikt en ökad konkurrenskraft i att producera högkvalitativa produkter på ett mer hållbart sätt än att minska ambitionerna för en långsiktig hållbarhet.

ARRENDE

Det är mycket kapitalkrävande att starta ett jordbruksföretag, vilket hämmar nyrekryteringen i jordbrukssektorn. Det borde finnas möjligheter att upplåta nya gårdsarrenden med ett begränsat besittningsskydd. Därigenom skulle det kunna uppstå ett betydligt större utbud av gårdsarrenden. Det regelverk som föreslås i arrendeutredningen när det gäller besittningsskyddet borde kunna gälla alla sidoarrendeavtal och inte enbart de som är fem år eller kortare.

Full avtalsfrihet vid fastställande av arrendeavgiften för alla arrendeavtal skulle innebära en avsevärd förenkling jämfört med dagens system. Effekten av full avtalsfrihet innebär i praktiken att besittningsskyddet upphör, om man i övrigt utgår från den arrendelagstiftning vi har idag, och arrendeutredningens förslag. En fri prissättning skulle innebära att när man kommer till förlängningssituationen upphör arrendet om inte parterna blir överens om avgiften.

JORDFÖRVÄRVLAGEN

I utredningen tas förslag till översyn av jordförvärvslagen upp. Denna lag begränsar juridiska personers möjlighet att förvärva mark. Principen är att juridiska personer, med vissa undantag, måste avstå lika mycket areal till fysiska personer som man vill förvärva (av fysiska personer). I § 6 pkt 2 stadgas att juridiska personer får förvärva mark om man avstår mark till fysisk person eller naturvårdsändamål.

När kommuner har önskemål om att förvärva mark från Svenska kyrkan för samhällsbyggnadsändamål brukar Svenska kyrkan ställa motkrav på bytesmark för att inte "förlora" möjligheten att ersätta såld mark med annan mark, något som ofta komplicerar och försenar kommunala förvärv. För att underlätta sådana kommunala förvärv som förvärv till naturvårdsändamål framför därför Svenska kyrkan förslag om att § 6 pkt 2 jordförvärvslagen bör kompletteras med "mark för samhällsbyggnadsändamål".

DJURSKYDD

Svenska kyrkan anser att det är angeläget att slå vakt om Sveriges djurskydd. Inom EU bör Sverige fortsätta verka för att medlemsstaterna lever upp till de befintliga regler för djurskydd som finns idag och bedriva påverkansarbete för att höja EU:s ambitioner när det gäller djurskyddet.

För Svenska kyrkan är det en etisk fråga hur vi behandlar annat liv som vi delar skapelsen med. Att vara människa innebär ett ansvar att också ge andra arter goda livsvillkor. Att av konkurrensskäl sänka ambitionerna i djurskyddet är ingen väg framåt och etiskt svårt att försvara. Ett gott och ambitiöst djurskydd kan stärka varumärket för svensk köttproduktion. Som utredningen konstaterar har Sverige idag en av de lägsta användningsnivåerna av antibiotika i djurbesättningar i Europa vilket måste ses som ett resultat av ett målmedvetet arbete med djurskyddslag. Det är viktigt att förändringar i djurskyddet inte äventyrar konsumenternas förtroende för svensk djurhållning.

De olika regelverken som gäller för djurhållning inom EU kan innebära en utmaning för det svenska jordbruket, som riskerar att förlora i konkurrenskraft i relation till jordbruket i övriga Europa, med import som följd. Svenska konsumenter köper i större utsträckning livsmedel som producerats utomlands, i många fall med lägre ställda djurskyddskrav. Inom EU verkar ändå ett starkare djurskydd ligga i den politiska rörelseriktningen.

VÄXTSKYDDSMEDEL

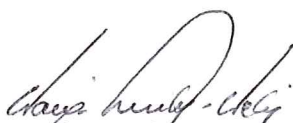
Sverige använder mindre växtskyddsmedel än andra EU- länder. Utredningen föreslår förenklingar för att erkänna andra länders godkännandeprocesser. Miljömålet *Giftfri miljö* verkar stå i konflikt med att underlätta för ett större användande av växtskyddsmedel. Svenska kyrkan anser det tveksamt att förenkla tillgången till växtskyddsmedel. Även om behovet av växtskyddsmedel kan bli större till följd av ett förändrat klimat så anser Svenska kyrkan att det är tveksamt att öppna upp för förenklingar av användandet av växtskyddsmedel. Ur ett kortsiktigt perspektiv kan det stärka Sveriges konkurrenskraft men i det långa loppet kan en jordbruks- och trädgårdsnäring med låg kemikalieanvändning visa sig vara en konkurrensfördel på den internationella marknaden.

OFFENTLIG UPPHANDLING

I och med att EU öppnat upp för att ta ekologiska och sociala hänsyn i den offentliga upphandlingen är det viktigt att den offentliga upphandlingen i Sverige tar ett större hållbarhetsansvar. Svenska kyrkan stödjer förslagen i utredningen som vill underlätta och stödja de hållbara alternativen vid offentlig upphandling. Den offentliga upphandlingen kan vara med att skapa efterfrågan av nya lösningar och bidra till innovation för att ytterligare stärka den hållbara jordbruks- och trädgårdsnäringen.

Uppsala den 2015-06-10

På kyrkostyrelsens vägnar

Wanja Lundby-Wedin
K:e vice ordförande

Lisa-Gun Bernerstedt
Avdelningschef